

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

วิสัยทัศน์

สังคมรู้หน้าที่ เคารพสิทธิมนุษยชน และได้รับการคุ้มครองอย่างเป็นธรรม

พันธกิจ

- 1) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และเคารพสิทธิของผู้อื่น
- 2) พัฒนา และจัดระบบการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ รวมทั้งประสานงานกับทุกภาคส่วน ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
- 3) พัฒนาและจัดระบบการไกล่เกลี่ยระหว่างข้อพิพาท
- 4) พัฒนาระบบ มาตรการ และดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน
- 5) พัฒนาระบบ มาตรการ และดำเนินการคุ้มครองพยาน
- 6) บูรณาการและดำเนินการช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อน หรือเหยื่ออาชญากรรม และจำเลยในคดีอาญา

ค่านิยม

TOPS

T - Team Work ทำงานเป็นทีม

O - Organization of Learning องค์กรแห่งการเรียนรู้

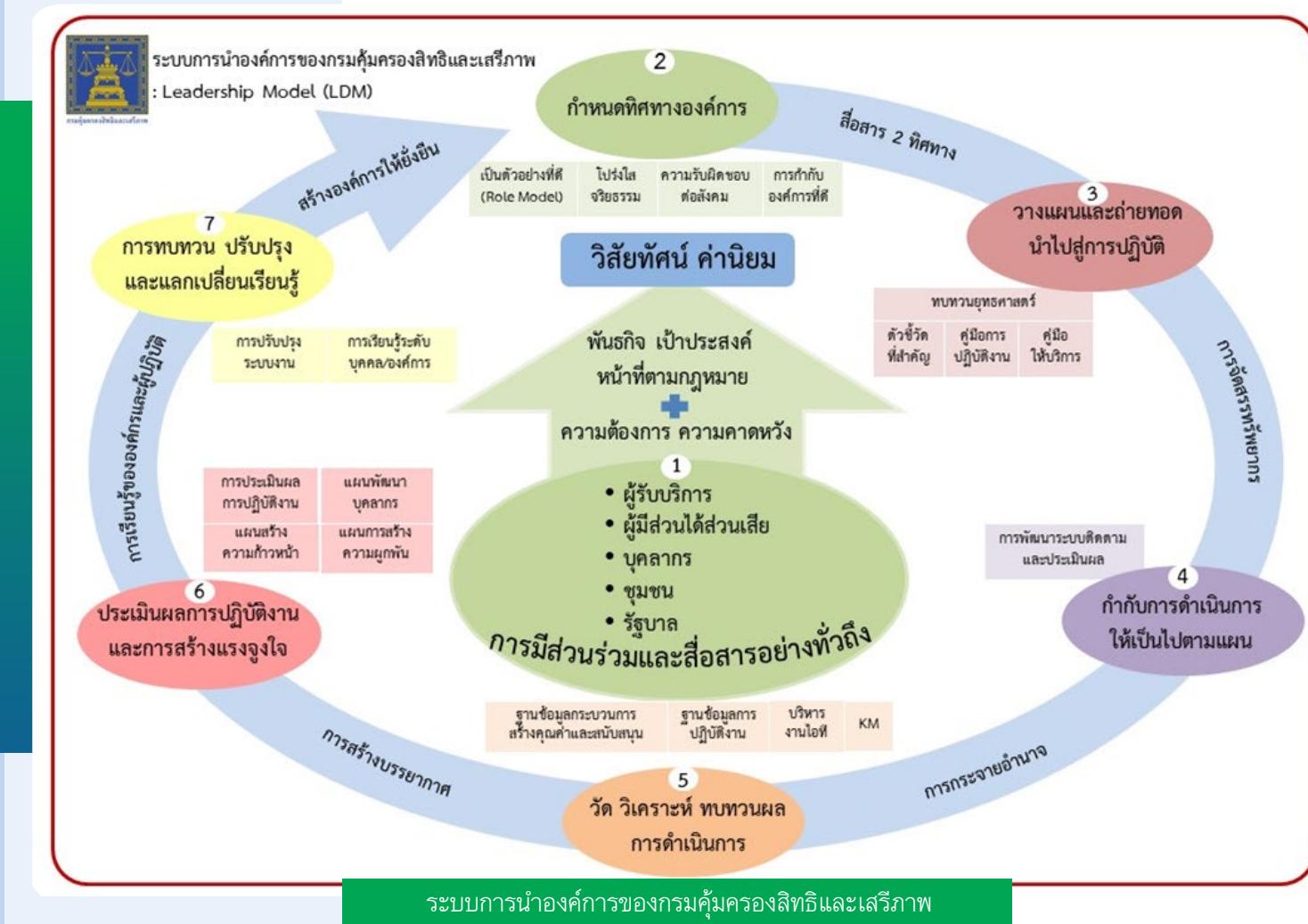
P - Professional มืออาชีพในด้านสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชนอย่างมีประสิทธิภาพ

S - Service Mind จิตสำนึกในการให้บริการ นอกเหนือไปความถึงมีคุณธรรม (Moral) ความสุภาพ (Honor) และความรับผิดชอบ (Accountability)

จากวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (กคส.) ทำให้ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการสร้างความเข้มแข็งให้สังคมและชุมชนทั่วประเทศ โดยกำหนดเป็นนโยบาย “สร้างสังคมให้รู้หน้าที่ สร้างสังคมให้มีการเคารพสิทธิมนุษยชน และสร้างสังคมให้ได้รับการคุ้มครองอย่างเป็นธรรม” ด้วยการนำองค์การที่เข้มแข็งของผู้บริหาร กคส. มีการตอกย้ำเป้าหมายที่ชัดเจนอย่างส्व่ำเส茅 เพื่อสร้างความเข้าใจและความผูกพัน มีการติดตามงานอย่างเป็นระยะและใกล้ชิด เพื่อให้การประเมินสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยลดลง โดยผู้บริหารนำทีมและร่วมลงพื้นที่เพื่อเป็นแบบอย่างในการดำเนินงาน รับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ รวบรวมข้อมูลนำมาอุดหนาดีการเรียน จนเกิดการเรียนรู้และพัฒนากระบวนการ “ขับเคลื่อนงานสิทธิมนุษยชน

ของประเทศไทย” ภายใต้กลไกการบูรณาการความร่วมมือของเครือข่ายทั่วประเทศทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคธุรกิจ และ NGOs ลักษณะปัจจุบัน ด้วยเครื่องมือสำคัญคือ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2562 – 2565) แผนปฏิบัติการระดับชาติ ร่วมกับยุทธศาสตร์กับสิทธิมนุษยชน (NAP) ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562-2565) ร่วมกับการบูรณาการภารกิจงานภายใต้กระทรวงยุติธรรม บทบาทการนำองค์การของผู้บริหาร ทำให้เกิดความร่วมมือและบูรณาการการทำงานภายใต้ สร้างพลังในการขับเคลื่อนงานสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และพัฒนาไปสู่เป้าหมาย “การประเมินสิทธิมนุษยชนลดลงอย่างยั่งยืน”

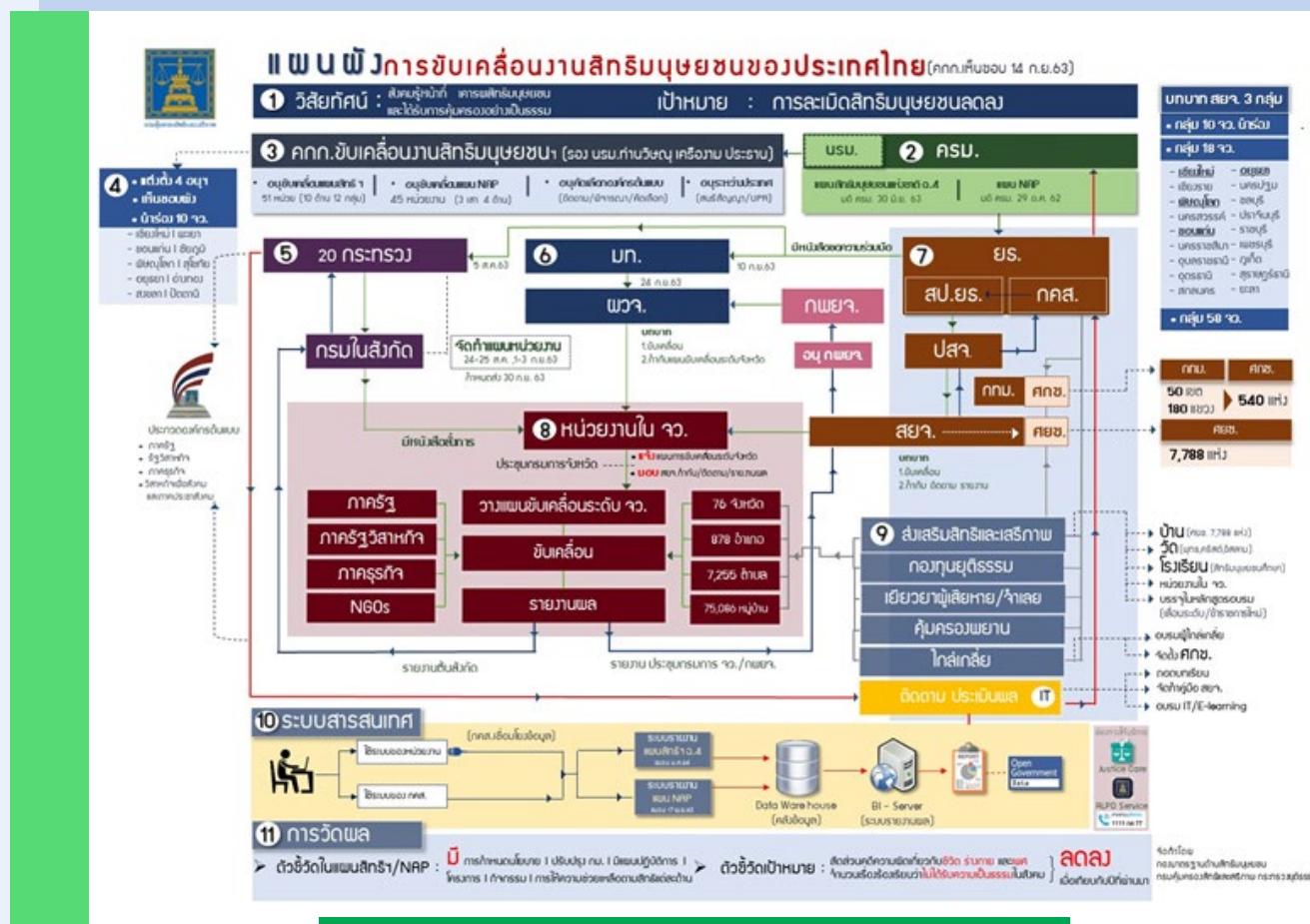
การนำองค์การที่มีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิผล

ระบบการนำองค์การของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

กคส. กำหนดพิสัยทางและเป้าหมายการนำองค์การเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “สังคม รู้หน้าที่ เคราะห์พลีชีมนุษยชน และได้รับการคุ้มครอง อย่างเป็นธรรม” โดยมีเป้าหมายร่วมกัน คือ “การประเมินคุณภาพและติดตาม ด้วยค่านิยม TOPS และวัฒนธรรมองค์กร RLPD ที่ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมที่ดีในการปฏิบัติงานและการใช้ชีวิตประจำวัน ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน ผ่านระบบการนำองค์การที่ มุ่งเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับ และสร้างความเข้มแข็งของระบบการนำองค์การโดยวางแผนนโยบายและระบบการกำกับดูแลองค์การ 5 ด้าน 14 ระบบงาน เพื่อให้กรอบการทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มุ่งไปสู่วิสัยทัศน์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้บริหารทุกระดับ มีบทบาทในการสื่อสารถ่ายทอดเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ โดยการสื่อสารลงทางผ่านช่องทางต่าง ๆ ทั้งภายในให้กับบุคลากรส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และภายนอกให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อสร้างการรับรู้เป้าหมาย ทิศทาง นโยบาย และบูรณาการความร่วมมือทั้งภายใน กคส. และเครือข่ายภายนอก ในการขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชน และนำความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ มาปรับปรุงงานบริการและกระบวนการ ให้มีประสิทธิภาพเหนือความคาดหวัง

การขับเคลื่อนงานลิทธิมนุษยชนของประเทศไทยผ่านกลไกเครือข่ายความร่วมมือ

แผนผังการขับเคลื่อนงานลิทธิมนุษยชนของประเทศไทย

การขับเคลื่อนงานด้านลิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ใช้ “แผนผังการขับเคลื่อนงานลิทธิมนุษยชนของประเทศไทย” สร้างความชัดเจนในการสื่อสารทิศทาง โดยใช้แผนระดับ 3 ของ กศส. 2 ฉบับ ได้แก่ แผนลิทธิมนุษยชนแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2562 – 2565) และแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับลิทธิมนุษยชน (NAP) ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562-2565) เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนงาน โดยการมุ่งเน้นการความร่วมมือของเครือข่าย ดังนี้

กลไกในระดับนโยบาย : เข้าพบผู้บริหารระดับสูง 20 กระทรวง เพื่อขอความร่วมมือให้มีข้อสั่งการไปสู่การปฏิบัติระดับกรมในสังกัดที่เกี่ยวข้อง กับการขับเคลื่อนแผนของ กศส. ทั้ง 2 ฉบับ

กลไกในระดับพื้นที่ : เข้าพบผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงมหาดไทย เพื่อขอความร่วมมือ ขับเคลื่อนแผนของ กศส. ทั้ง 2 ฉบับ และขอความร่วมนาให้มีข้อสั่งการไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งกำกับการขับเคลื่อนงานระดับจังหวัด

โดยมีสำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนในการติดตามและรายงานผล รวมทั้งประสานการดำเนินงานไปยังศูนย์ยุติธรรมชุมชน (ศยช.) จากระดับจังหวัดลงไปสู่ระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ควบคู่กับการบูรณาการภารกิจภายในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้การขับเคลื่อนงานลิทธิมนุษยชนของประเทศไทยครบทวงจร และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กลไกการนำร่องในระดับจังหวัด : การนำร่องขับเคลื่อนงานลิทธิมนุษยชนผ่านจังหวัดนำร่อง 10 จังหวัด โดยเข้าพบผู้ว่าราชการจังหวัด สำนักงาน/หน่วยงาน ในระดับจังหวัด เพื่อซักซ้อมความเข้าใจและความร่วมมือในการขับเคลื่อนงาน และรวบรวมปัญหาอุปสรรค เพื่อนำมาปรับปรุงและทดลองดำเนินการ รวมทั้งนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการรายงานผล และถอดบทเรียนเพื่อเป็นแนวทางการขับเคลื่อนงานสำหรับขยายผลไปยังทุกจังหวัดทั่วประเทศต่อไป

ผลสำเร็จของการนำองค์การ

“ผลสำเร็จการนำองค์การของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ”

สร้างสังคมให้รู้หน้าที่ ส่งเสริมสิทธิฯ “บวร” บ้าน วัด โรงเรียน

- อบรมการเป็นวิทยากรด้านสิทธิมนุษยชน เจ้าหน้าที่ 20 กระทรวง
- อบรมครุ (พญ/สอน/สช/กศน/กทม.) สามารถขยายผลไปใช้ในการสอนนักเรียน
- MOU กับ สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สถาบันคริสตจักรในประเทศไทย เพื่อนำหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการเรียน

เป้าหมาย
“การละเมิด
สิทธิมนุษยชนลดลง”

สร้างสังคมให้มีการเคารพสิทธิมนุษยชน

- ชาติแรกในอาเซียประกาศใช้แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 1
- ขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฉบับ 4
- พ.ร.บ. ไกล่เกลี่ย : สร้างผู้ไกล่เกลี่ย 1,357 คน ครอบคลุม 76 จังหวัด และ กทม. ลดคดีสู้คดี 1,789 เรื่อง และลดค่าใช้จ่ายของประชาชน 201.83 ลบ.

สร้างสังคมให้ได้รับการคุ้มครองอย่างเป็นธรรม

ช่วยเหลือ เยียวยา คุ้มครอง

- บริจาคภูมาย 36,120 ราย
- รับเรื่องราวร้องทุกข์ 4,983 ราย
- เยียวยาผู้เสียหายและจำเลย 711 ลบ. จำนวน 13,925 ราย
- คุ้มครองพยาน 171 ราย

ผลสำเร็จที่ได้เด่นของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

จากการนำองค์การของอธิบดี กคส. เพื่อขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชนของ กคส. ทำให้เกิดผลสำเร็จที่สำคัญตามนโยบาย “สร้างสังคมให้รู้หน้าที่ สร้างสังคมให้มีการเคารพสิทธิมนุษยชน และสร้างสังคมให้ได้รับการคุ้มครองอย่างเป็นธรรม” ดังนี้

สร้างสังคมให้รู้หน้าที่ : ด้วยการขับเคลื่อนงาน ด้านสิทธิมนุษยชน ผ่าน “บวร” โดยอบรมให้ความรู้การเป็นวิทยากรกระบวนการด้านสิทธิมนุษยชน แก่เจ้าหน้าที่ สุประชาน รวมถึงการอบรมให้กับครูในสังกัด สพฐ. สอศ. สช. กศน. กทม. ให้นำไปขยายผลในการเรียนการสอนแก่นักเรียนในสถาบันการศึกษา ดำเนินการจัดทำ MOU กับ สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สถาบันคริสตจักรในประเทศไทย เพื่อนำหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษา ไปเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ และนำไปใช้เผยแพร่ตามหลักศาสนาต่อไป

สร้างสังคมให้มีการเคารพสิทธิมนุษยชน : ด้วยการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2562 – 2565) ผ่านหน่วยงานรัฐ 20 กระทรวง เพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในภาพรวมของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ โดยสาระสำคัญประกอบด้วยแผนปฏิบัติการรายด้าน 10 ด้าน และรายกุ่มประจำงวด 12 กลุ่ม กคล. มีการผลักดันให้ภาครัฐ ขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562-2565) ผ่านภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ เอกชน และประชาสังคม ซึ่งให้ความสำคัญกับการคุ้มครอง การเคารพ และการเยียวยา ภายใต้กรอบของ UNGPs ซึ่งประเทศไทย เป็นประเทศแรกในเอเชียที่มีการจัดทำแผนฉบับนี้ และขับเคลื่อนงานตามพระราชบัญญัติการไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 ทำให้คู่กรณีตกลงกันได้ 1,789 เรื่อง ลดค่าใช้จ่ายประชาชน 201.83 ล้านบาท ลดต้นทุนภาครัฐ 14.56 ล้านบาท ฝึกอบรมผู้ไก่ล่ำเกลี่ย จำนวน 1,357 คน ร่วมกับภาคประชาชนจัดตั้งศูนย์ไก่ล่ำเกลี่ยภาคประชาชน (ศกช.) จำนวน 419 แห่ง เปิดหน่วยไก่ล่ำเกลี่ยข้อพิพาทภาครัฐ จำนวน 82 แห่ง (สถิติตั้งแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้ พ.ย. 62 – 30 มิ.ย. 64)

สร้างสังคมให้ได้รับการคุ้มครองอย่างเป็นธรรม : ด้วยการคุ้มครองและช่วยเหลือเยียวยาตามกฎหมายที่กรุรับผิดชอบ ได้แก่ เยียวยาผู้เสียหาย และจำเลย จำนวน 13,925 ราย ในวงเงินงบประมาณจำนวน 711 ล้านบาท คุ้มครองพยาน จำนวน 171 ราย และสามารถให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย โดยให้คำปรึกษากฎหมาย จำนวน 36,120 ราย รับเรื่องราวร้องทุกข์ จำนวน 4,983 ราย (สถิติข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค. 62 – 30 มิ.ย. 64)

การละเมิดสิทธิมนุษยชนลดลงอย่างยั่งยืนด้วย ด้วย 1 พัฒนา 2 สร้าง

นโยบายการละเมิดสิทธิมนุษยชนลดลงอย่างยั่งยืน

กคส. วางเป้าหมายในอนาคตว่า “การละเมิดสิทธิมนุษยชนลดลงอย่างยั่งยืน” ภายใต้แนวโน้ม “1 พัฒนา 2 สร้าง”

พัฒนากลไกการขับเคลื่อนงานสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยให้ได้มาตรฐาน ด้วยการนำข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้ให้ความร่วมมือ และผลการดำเนินงานที่ผ่านมา นำมาทบทวนและปรับปรุง ด้วยเครื่องมือ PDCA เพื่อพัฒนาการขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชน ของประเทศไทย

สร้างต้นกล้าความยุติธรรม ด้วยการปลูกฝัง เสริมสร้างความรู้ ทัศนคติ พฤติกรรม ค่านิยมแก่เยาวชน โดยร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ ในการส่งเสริมให้ระบบการศึกษานำคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษา ไปใช้ทุกช่วงชั้น ตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงอุดมศึกษา ซึ่งในคู่มือแต่ระดับ มีการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นเป้าหมายการเรียนรู้

สร้างวัฒนธรรมการไกล่เกลี่ย ด้วยการบูรณาการความร่วมมือ กับหน่วยงานของรัฐและสถาบันการศึกษา โดยสร้างความเข้าใจและยอมรับ ด้วยการผลิตสื่อ เพย์แพร์ จัดประชุม อบรม สัมมนาสร้างความเข้าใจ

พัฒนากฎหมายไทย ด้วยการจัดทำกฎหมายรองรับการไกล่เกลี่ย ข้อพิพากษาคดีประชาชน พัฒนาการเข้าถึงบริการที่ทันสมัย ร่วมกับภาคประชาชนจัดตั้งคุนย์ไกล่เกลี่ยภาคประชาชน (ศกช.) ตามหลัก “บวร” (บ้าน วัด โรงเรียน) พัฒนาระบบการไกล่เกลี่ย E-mediation ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สร้างมาตรฐานผู้ไกล่เกลี่ย ด้วยหลักสูตรอบรม ตามที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) รับรอง พร้อมสร้างจริยธรรมผู้ไกล่เกลี่ย เพื่อสร้าง “สังคมสมานฉันท์ สร้างวัฒนธรรมการไกล่เกลี่ย” รวมคุ้มครองลิขิตรและเจ้าภาพ คาดหวังว่า “การสร้างต้นกล้าความยุติธรรมและการสร้างวัฒนธรรมการไกล่เกลี่ย” ภายใต้กลไก “การขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย” ที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง จะทำให้ “การละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยลดลง อย่างยั่งยืน” ต่อไป

